

KIRJALLINEN KYSYMYS 658/2012 vp

Neuvostoliiton anastamien maa-alueiden palauttaminen takaisin Suomelle

Eduskunnan puhemiehelle

Edesmennyt Neuvostoliitto anasti Suomelta toisessa maailmansodassa Karjalan, Petsamon, Salla-Kuusamon alueen ja Suomenlahden ulkosaa-ret. Samalla kaiken kaikkiaan sadattuhannet suomalaiset menettivät kotinsa ja joutuivat muuttamaan pois kotiseudultaan. Tämä kyseisten alueiden asukkaita ja Suomea kohdannut suuri vääryys on edelleen korjaamatta.

ETYK:n päätösasiakirjan mukaan rajoja voidaan muuttaa kansainvälisen oikeuden mukaisesti rauhanomaisin keinoin ja sopimusteitse. Tämä antaa hyvän pohjan keskustelulle Venäjän kanssa Neuvostoliiton anastamien alueiden palauttamiseksi takaisin Suomelle. Venäläisillä ei ole ollut riittävästi mielenkiintoa anastettujen maa-alueiden kehittämistä kohtaan, eikä Venäjä ole kyennyt korjaamaan alueilla vallitsevia ongelmia. Suomella olisi palautuskeskustelun yhteydessä mahdollisuus esittää konkreettisia ratkaisukeinoja, joilla alueita saataisiin kehitettyä jälleen elinvoimaisiksi.

Neuvostoliiton hajottua alueet jäivät Venäjän federaation omistukseen. Hajoamisen jälkeinen aika olisi ollut otollinen palautukselle, sillä saivathan esimerkiksi Baltian maat tuolloin takaisin menetetyn itsenäisyytensä. Suomelta tämä tilaisuus jäi kuitenkin käyttämättä, sillä muun muassa presidentti Mauno Koivisto ei ollut halukas aloittamaan keskustelua aluepalautuksista. On esitetty väitteitä, joiden mukaan Koiviston aikana Neuvostoliitto ja Venäjä olisivat tarjonneet Karjalaa ostettavaksi takaisin, mutta Koivisto reagoi siihen lähettämällä silloisen ulkoministe-

rin, Pertti Paasion, Moskovaan kertomaan, ettei Suomi halua Karjalaa takaisin. Ulkoasiainministeriön virkamies Jaakko Blomberg on todennut myöhemmässä haastattelulausunnossaan, että Venäjän vaatima hinta palautettavasta alueesta olisi ollut tuolloin 135 miljardia markkaa eli noin 23 miljardia euroa. Mikäli senaikaiset vallanpitäjät ovat todella toimineet asiassa salaa kansalaisten selän takana, se olisi kerrottava rehellisesti Suomen kansalle.

Kansalaisjärjestö ProKarelian vuonna 1999 teettämässä selvityksessä palautuksen kustannuksiksi on arvioitu kymmenen vuoden palautusprojektin aikana noin 30 miljardia euroa. Laskelmien mukaan palautus olisi Suomelle taloudellisesti kannattavaa, kun otetaan huomioon alueelle muuttavien suomalaisten määrä, sinne tehtävät kotimaiset ja ulkomaiset investoinnit sekä rikkaat luonnonvarat.

Maamme jälkisuomettuneessa ilmapiirissä keskustelua menetettyjen alueiden palauttamisesta takaisin Suomelle on pidetty edelleen sopimattomana. Aikaisemmat hallitukset eivät ole halunneet etsiä keinoja menetettyjen alueiden palauttamiseksi, ja media on johtanut tarkoituksellisesti alueiden palauttamisesta käytävää keskustelua ja yleistä mielipidettä harhaan.

Suomessa olisi viimein aika karistaa suometumisen raskas viitta pois kansakunnan harteilta sekä ryhtyä keskustelemaan avoimesti kansakuntaamme kohdistuneista vääryyksistä toisen maailmansodan jälkeisinä aikoina. Lisäksi Suomen poliittisten päättäjien olisi ryhdyttävä etsimään

aktiivisesti keinoja, joilla Neuvostoliitolle menetetyt alueet saataisiin takaisin suomalaisten käsiin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin Karjalan ja muiden sodassa menetettyjen alueiden palauttamiseksi takaisin Suomelle ja

löytyykö hallitukselta halua tehdä selvitys Venäjän ja Suomen 1990-luvun alussa mahdollisesti käymistä epävirallisista neuvotteluista koskien Karjalan palauttamista?

Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 2012

Olli Immonen /ps

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Olli Immosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 658/2012 vp:

Aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin Karjalan ja muiden sodassa menetettyjen alueiden palauttamiseksi takaisin Suomelle ja

löytyykö hallitukselta halua tehdä selvitys Venäjän ja Suomen 1990-luvun alussa mahdollisesti käymistä epävirallisista neuvotteluista koskien Karjalan palauttamista?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen alueluovutukset Neuvostoliitolle toisen maailmansodan seurauksena vahvistettiin kansainvälisoikeudellisesti Pariisin rauhansopimuksessa vuonna 1947 (SopS 19—20/1947). Neuvostoliiton oikeudellisen seuraajan Venäjän Federaation ja Suomen välisessä sopimuksessa suhteiden perusteista vuonna 1992 (SopS 63/1992) osapuolet sopivat säilyttävänsä yhteisen rajan sekä kunnioittavansa sen loukkaamattomuutta ja

toistensa alueellista koskemattomuutta ETYK:in päätösasiakirjan mukaisesti.

Suomella ei ole aluevaatimuksia minkään maan suhteen. Näin ollen hallitus ei aio ottaa rauhansopimuksen perusteella Neuvostoliitolle luovutettujen alueiden palauttamista esille Venäjän federaation kanssa, eikä hallituksella ole suunnitelmia alueiden palauttamisen toteuttamisesta. Parhaan lähtökohdan luovutettujenkin alueiden kehittämiselle molempia maita hyödyttäen tarjoaa Suomen ja Venäjän välinen rajat ylittävä yhteistyö.

ETYK:n päätösasiakirjan mukaisesti rajoja voidaan muuttaa kansainvälisen oikeuden pohjalta rauhanomaisin keinoin ja sopimusteitse. Periaatteessa ei siis voida sulkea pois mahdollisuutta että luovutetuista alueista ja niiden käytöstä voitaisiin neuvotella, jos Venäjällä on tähän valmius. Venäjän halukkuudesta keskustella rauhansopimuksessa määriteltyjen rajojensa muuttamisesta ei ole tapahtunut muutosta.

Hallitus ei pidä tarkoituksenmukaisena selvittää 1990-luvun alussa tai muulloinkaan mahdollisesti käytyjä epävirallisia keskusteluja Karjalan palauttamisesta katsoen sen kuuluvan historian tutkijoiden tehtäviin.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2012

Ulkoasiainministeri Erkki Tuomioja

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 658/2012 rd undertecknat av riksdagsledamot Olli Immonen /saf:

Har regeringen för avsikt att vidta åtgärder för att återbörda Karelen och de andra områdena som Finland förlorade i kriget och

är regeringen villig att göra en utredning om inofficiella samtal om att återbörda Karelen som Finland och Ryssland eventuellt fört i början av 1990-talet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Finlands landavträdelser till Sovjetunionen som en följd av andra världskriget fastställdes folkrättsligt i fredsavtalet i Paris 1947 (FördrS 19—20/1947). Enligt överenskommelsen mellan Finland och Sovjetunionens juridiska efterträdare Ryska Federationen om grunderna för relationerna mellan länderna avtalade parterna om att bevara sin gemensamma gräns samt att respektera dess okränkbarhet och varandras territoriella integritet i enlighet med KSSE:s slutdokument.

Finland har inga territoriella anspråk på något land. Regeringen kommer sålunda inte att med Ryska Federationen ta upp ett återlämnande av de områden som avträdades till Sovjetunionen genom fredsfördraget. Regeringen har inte heller några planer avseende ett återlämnande av dessa områden. Den bästa utgångspunkten för utvecklandet av också de avträdade områdena på ett sätt som gagnar de båda länderna skapas genom gränsöverskridande samarbete mellan Finland och Ryssland.

Enligt KSSE:s slutdokument kan gränserna enligt folkrätten ändras med fredliga medel och genom avtal. I princip kan man sålunda inte utesluta en möjlighet till förhandlingar om de avträdade områdena eller användningen av dem, om Ryssland är villigt till detta. Det har inte skett någon förändring i Ryssland vilja att diskutera en ändring av de i fredsfördraget fastställda gränserna.

Regeringen anser inte att det är ändamålsenligt att utreda hurdana inofficiella samtal som fördes om ett återbördande av Karelen i början av 1990-talet eller vid eventuella andra tidpunkter, och anser att detta tillhör historieforskarnas uppgifter.

Helsingfors den 1 oktober 2012

Utrikesminister Erkki Tuomioja